

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/7/2024
Identifikačné číslo spisu:	1617208786
Dátum vydania rozhodnutia:	19.02.2025
Meno a priezvisko:	Mgr. Renáta Gavalcová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:1617208786.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov 1/ X. V., narodeného T., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Tomáš Mutkovič, s.r.o., Hlohovec, ul. SNP č. 10, IČO: 53121279, 2/ N. V., narodeného T., 3/ X. V., narodenej T. 4/ X.. C. V., narodenej T. (žalobcovia 2/ až 4/ ako právni nástupcovia po pôvodnej žalobkyni 2/ L. V., narodenej T. naposledy bytom X. H., zomrelej T.), proti žalovanej X.. N. G., narodenej T. zastúpenej advokátkou JUDr. Mgr. Janou Kocandovou, Bratislava, Jungmannova č. 8, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 31C/180/2017, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 30. júna 2021 sp. zn. 15Co/93/2020, takto

rozhodol:

I. Dovolanie o d m i e t a.

II. Žalobca 1/ má voči žalovanej nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Malacky (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom zo 06. decembra 2019 č. k. 31C/180/2017-362 zamietol návrh žalovanej na prerušenie konania (výrok I.), vyhovel žalobe žalobcov a určil, že žalobcovia 1/ a 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území X. H., obec X. H., okres X., zapísaných na liste vlastníctva č. XXX ako stavby - rodinný dom súpisné číslo č. XXX, postavený na parcele č. XXX a parcely registra „C“ evidované na katastrálnej mape ako pozemok parcela č. XXX zastavané plochy a nádvoria o výmere XXX m² so spoluvlastníckym podielom každého 1 (výrok II.). O trovách konania rozhodol tak, že žalobcom priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 % (výrok III.).

1.1. Súd prvej inštancie posúdil podanú žalobu z procesnoprávneho hľadiska podľa § 137 písm. c) CSP ako žalobu o určenie, či tu právo je, ak je na tom naliehavý právny záujem, pričom dospel k záveru, že žalobcovia 1/ a 2/ majú naliehavý právny záujem na podanej určovacej žalobe. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobcovia sa v prejednávanej veci domáhali určenia vlastníckeho práva (resp. určenia, že sú podielovými spoluvlastníkmi s podielom každého žalobcu 1 k celku) k sporným nehnuteľnostiam, pričom žalovaná je v katastri nehnuteľností vyznačená ako ich výlučná vlastníčka v podiele 1/1. V

konaní bolo nesporné a aj listinnými dôkazmi preukázané, že žalobcovia 1/ a 2/ boli podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu, ktoré žalovaná od nich mala nadobudnúť na základe kúpnej zmluvy z 2. 3. 2017. Pokiaľ ide o skutočnosť, že žalovaná následne previedla nehnuteľnosť na pôvodných žalovaných 1/ a 2/, ktorí od kúpnej zmluvy neskôr odstúpili, a Okresný úrad Malacky zapísal žalovanú opätovne ako výlučnú vlastníčku sporných nehnuteľností, súd konštatoval, že odstúpenie od zmluvy je právnym inštitútom, v dôsledku ktorého sa zmluva zrušuje s účinkami od začiatku, a teda navodil sa taký právny stav, ako keby k uzatvoreniu zmluvy vôbec nedošlo, a to nielen z hľadiska obligračných účinkov, ale aj vecno-právnych (viď. R 81/2014).

1.2. Žalobcovia 1/ a 2/ v podanej žalobe namietali absolútnu a aj relatívnu neplatnosť kúpnej zmluvy z 2. 3. 2017, ktorá bola právnym titulom na povolenie vkladu vlastníckeho práva na žalovanú. Právne postavenie žalobcov 1/ a 2/ bolo bez požadovaného určenia vlastníckeho práva neisté, ich vlastnícke právo bolo ohrozené a toto ohrozenie mohli odstrániť výlučne podaním určovacej žaloby na ochranu svojho vlastníckeho práva. Súdne rozhodnutie o určení vlastníckeho práva je podkladom na vykonanie zmeny zápisu v katastri nehnuteľností. List vlastníctva je pritom verejnou listinou preukazujúcou vlastnícky vzťah osoby, ktorá je zapísaná ako vlastník nehnuteľnosti na liste vlastníctva. Naliehavý právny záujem žalobcov na požadovanom určení podielového spoluvlastníctva bol teda jednoznačne daný. Súd mal preukázanú tak aktívnu legitímáciu žalobcov 1/ a 2/ na podanie žaloby, ako aj pasívnu legitímáciu žalovanej. Žalobcovia boli zapísaní ako vlastníci spornej nehnuteľnosti v katastri nehnuteľností pred žalovanou. Táto skutočnosť nebola v konaní sporná a jednoznačne vyplývala aj z predložených listinných dôkazov, a to záznamu zmeny vlastníctva na liste vlastníctva, ďalej z chronológie zmien na liste vlastníctva. Pasívna legitímácia žalovanej bola jednoznačne preukázaná aktuálnymi výpismi z listu vlastníctva č. T. pre katastrálne územie X. H., keďže žalovaná je vo výpise z listu vlastníctva spornej nehnuteľnosti zapísaná ako vlastník v podiele 1/1.

1.3. Súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že žaloba žalobcov je dôvodná. Vychádzal z tvrdení žalobcov, ktorí nikdy nemali v úmysle sporné nehnuteľnosti v X. predávať, so žalovanou sa o tom nerozprávali, túto spoznali až v roku 2016 a nie v roku 2012, kedy podľa žalovanej mali podpísať zmluvu o budúcej zmluve. Za kľúčový dôkaz súd považoval zápis v osvedčovacej knihe podpisov matričného úradu Malacky z 2. 3. 2017 pod poradovým číslom XXX až XXX. Medzi stranami sporu bolo nesporné, že v uvedený deň sa dostavili na mestský úrad Malacky za účelom overenia podpisov žalobcov. Žalobcovia zhodne tvrdili, že so žalovanou riešili iba predaj spoluvlastníckeho podielu žalobcu 1/ na nehnuteľnosti - rodinnom dome zapísanom na LV č. XXXX, v katastrálnom území P., pričom im žalovaná navrhla, že ona odkúpi uvedený podiel žalobcu. Žalovaná tvrdila, pokiaľ ide o predaj tohto spoluvlastníckeho podielu, že pomohla žalobcom vypracovať len list obsahujúci návrh spoluvlastníka na predaj spoluvlastníckeho podielu. Kúpnu zmluvu, ktorú priniesla na matričný úrad dňa 2. 3. 2017, vyhotovovala sama (rovnako aj zmluvu o budúcej zmluve, návrh na vklad, splnomocnenie). Listinný dôkaz, a to kópia osvedčovacej knihy matričného úradu Malacky, ako aj výsluch svedkyne, zamestnankyne mesta Malacky, ktorá podpisy žalobcov v daný deň osvedčovala a zapisovala záznam do osvedčovacej knihy, jednoznačne potvrdzujú tvrdenia žalobcov 1/ a 2/, ktoré produkovali v samotnej žalobe ako aj počas ich výsluchov, že dňa 2. 3. 2017 podpisovali iný právny dokument a overovali sa ich podpisy ku kúpnopredajnej zmluve, týkajúcej sa inej nehnuteľnosti ako bola žalovanou predložená spolu s návrhom na vklad vlastníckeho práva, a to nehnuteľností v katastrálnom území P. zapísané na LV XXXX. Súd dospel k záveru, že pod poradovými číslami XXX/XXXX a XXX/XXXX, ktoré boli uvedené v kúpnej zmluve z 2. 3. 2017, boli žalobcami 1/ a 2/ podpísované a súčasne aj overované ich podpisy ku kúpnopredajnej zmluve medzi inými zmluvnými stranami, iným predmetom prevodu a inou kúpnu cenou, a to medzi spoluvlastníkmi nehnuteľností, nachádzajúcich sa v katastrálnom území P., zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX, teda medzi L. Z., C. H. a X. V., a nie ku kúpnej zmluve medzi žalobcami 1/ a 2/ ako predávajúcimi a žalovanou ako kupujúcou, predmetom prevodu bol spoluvlastnícky podiel žalobcu 1/ k nehnuteľnostiam v katastrálnom území P..

1.4. Návrh žalovanej na vykonanie dokazovania vyžiadaním celej matričnej knihy a podrobením znaleckému dokazovaniu kópiu časti osvedčovacej knihy súd prvej inštancie považoval za neúčelný, a tento preto nevykonával. Tvrdenie žalovanej, že súd by mal pracovať iba s originálmi listín, nie je v súlade so súdnou praxou. Súd prvej inštancie mal za to, že osvedčovací kniha podpisov k poradovým číslam T., T. z 2. 3. 2017 mesta Malacky jednoznačne potvrdzuje tvrdenie žalobcov 1/ a 2/, že na mestský úrad Malacky sa dňa 2. 3. 2017 dostavili za účelom podpisu a overenia ich podpisov k zmluve, týkajúcej

sa nehnuteľnosti v obci P. a takúto zmluvu aj podpísali. V prospech tvrdení žalobcov súd vyhodnotil aj výpoveď svedka R. J., od ktorého sa žalobcovia až dňa 17. 9. 2017 dozvedeli, že už nie sú vlastníkmí svojho domu v X. H.. Svedok vypovedal, ako žalovaná do ich spoločnosti zaslala falošný znalecký posudok rodinného domu žalobcov, ktorý je predmetom sporu, ako aj kúpnu zmluvu, za účelom poskytnutia financií. Súd prvej inštancie konštatoval, že výpoveď svedka zapadá do skutočností vyplývajúcich z ďalších listinných dôkazov, ako aj samotných výpovedí žalobcov a čiastočne aj výpovede žalovanej.

1.5. Rovnako v prospech žalobcov súd vyhodnotil aj listinný dôkaz, a to znalecký posudok vyhotovený v trestnom konaní č. ORP-517/2-VYS-MA-2017 Kriminalistickým a expertíznym ústavom Policajného zboru č. ČEZ: PEZ-KEU-BA-EXP-2017/1248 dňa 17. 4. 2018, predmetom ktorého bolo preskúmanie dvoch kúpnych zmlúv z 2. 3. 2017. K námietke žalovanej, týkajúcej sa možnosti použitia znaleckého posudku z trestného konania v rámci prebiehajúceho civilného konania, súd prvej inštancie poukázal na ustálenú judikatúru (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 22. 8. 2013, sp. zn. 4Cdo/254/2012, stanovisko Najvyššieho súdu Českej republiky z 24. 10. 1979, sp. zn. Cpi/35/1978, R 22/1979) a na to, že znalecký posudok považoval pri dokazovaní za listinný dôkaz. Súd dôvodil, že výsluch znalcov znaleckého ústavu nepovažoval za potrebný, keďže predmetný listinný dôkaz iba dotvára, popri už vykonaných dôkazoch, celkový obraz o kúpnej zmluve z 2. 3. 2017, predloženej Okresnému úradu Malacky, katastrálnemu odboru, na vkladové konanie. Súd ďalej dôvodil, že žalovaná neuviedla, k čomu majú byť znalci vypočutí. Nedôvodná bola aj námietka žalovanej, že v znaleckom posudku absentuje uvedenie použitej metódy, keďže tento údaj je uvedený v prvom odseku časti II označenej ako posudok, a to metódy makroskopického skúmania, mikroskopického skúmania na mikroskope s priestorovým obrazom X. V., optické a komparačné metódy skúmania za použitia rôznych zdrojov žiarenia na zariadení na komplexnú analýzu dokumentov W. XXXX D.&D..

1.6. Súd nepovažoval za potrebné vykonať dokazovanie ďalším znaleckým posudkom, keďže znalecký posudok v trestnom konaní vypracoval znalecký ústav, teda znalecká organizácia s najvyššou možnou odbornosťou a tento vykonaný listinný dôkaz súd považoval za dostačujúci. Súd nevykonával žalovanou navrhovaný výsluch zamestnankyne Okresného úradu Malacky, odbor katastrálny, ktorá rozhodovala o povolení vkladu, žalovaná neuviedla, čo má uvedený dôkaz preukázať. Tvrdenie žalovanej, že si pracovníčka katastra musela všimnúť, že bolo s kúpnu zmluvou manipulované, nie je dôvodné. Kúpne zmluvy boli v trestnom konaní podrobené znaleckému skúmaniu a až znaleckými metódami za použitia mikroskopu s priestorovým obrazom a komparačných metód skúmania, za použitia rôznych zdrojov žiarenia, bola posúdená možnosť manipulovania s predmetnými dokumentmi. Súd považoval za nadbytočné pripojenie celého spisu z vkladového konania Okresného úradu Malacky, odbor katastrálny, keďže všetky potrebné listiny boli súdu predložené stranami sporu. Namietanú kúpnu zmluvu z 2. 3. 2017 predložili tak žalobcovia ako aj žalovaná a bola súčasťou aj znaleckého posudku ČEZ: PEZ-KEU-BA-EXP-2017/1248 zo 17. 4. 2018, pričom ich obsah bol zhodný. Súd za nedôvodný považoval návrh žalovanej na pripojenie trestného spisu, keď skutkový stav veci bol dostatočne zistený aj bez zapožičania trestného spisu. Pokiaľ ide o žalovanou predloženú zmluvu o budúcej zmluve o preveď vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, s dátumom 5. 11. 2012, súd prvej inštancie konštatoval, že ide o jediný dôkaz, ktorý žalovaná predložila za účelom preukázania, že žalobcov spoznala už skôr, a to v roku 2012.

1.7 Podľa súdu prvej inštancie z vykonaného dokazovania jednoznačne vyplynulo, že žalobcovia 1/ a 2/ nemali vôľu predávať nehnuteľností, ktoré sú predmetom sporu, ktoré doposiaľ obývajú a kúpnu zmluvu na predaj týchto nehnuteľností z 2. 3. 2017, na základe ktorej Okresný úrad Malacky, katastrálny odbor, povolil rozhodnutím číslo vkladu V-XXXX/XXXX z 20. 6. 2017 vklad vlastníckeho práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam nachádzajúcich sa v katastrálnom území X. H., obec X. H., okres X., zapísaných na liste vlastníctva č. XXX ako stavby - rodinný dom súpisné číslo č. XXX, postavený na parcele reg. „C“ č. XXX, zastavané plochy a nádvoria, o výmere 207 m², nepodpísali. Uvedené vyplýva z osvedčovacej knihy vedenej matričným úradom mesta Malacky, z vykonaných výsluchov, ako aj z listinných dôkazov predložených žalobcami. Súd poukázal na § 37 ods. 1, § 39 ako aj § 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka, podľa ktorých písomný právny úkon je platný, ak je podpísaný konajúcou osobou. Dospel k záveru, že kúpna zmluva z 2. 3. 2017, ktorá bola predložená Okresnému úradu Malacky, katastrálny odbor, spolu s návrhom na vklad vlastníckeho práva z 2. 6. 2017, a na základe ktorej vydal Okresný úrad Malacky, katastrálny odbor, rozhodnutie číslo vkladu W. z 20. 6. 2017, je absolútne neplatným právnym úkonom pre absenciu vôle a jej prejavu žalobcami 1/ a 2/ (nepodpísanie

predmetnej kúpnej zmluvy žalobcami), je úkonom ničotným, z ktorého nemôžu vzniknúť práva a povinnosti. Súd prvej inštancie konštatoval, že pre nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti sa vyžaduje kumulatívne splnenie dvoch právnych skutočností. Prvou je uzatvorenie platnej zmluvy o prevode nehnuteľností a druhou je individuálny správny akt - rozhodnutie príslušného katastrálneho odboru okresného úradu o povolení vkladu. Pre platné nadobudnutie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti je nutné, aby boli splnené obe právne skutočnosti, pričom ak bol príslušným orgánom povolený vklad na základe absolútne neplatnej zmluvy, je daný reálne len modus, avšak chýba titul, preto na základe absolútne neplatného právneho úkonu nemôže dôjsť k platnému prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnosti. Vzhľadom k tomu, že vklad vlastníckeho práva bol na žalovanú vykonaný na základe absolútne neplatného právneho úkonu, súd prvej inštancie vyhovel žalobe a určil, že žalobcovia 1/ a 2/ sú podielovými spoluvlastníkmi sporných nehnuteľností, so spoluvlastníckym podielom každého žalobcu v 1 k celku.

1.8. O trovách konania súd prvej inštancie rozhodol podľa § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP a žalobcom, ktorí boli v konaní plne úspešní, priznal náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj ako „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) na odvolanie žalobcu, rozsudkom z 30. júna 2021 sp. zn. 15Co/93/2020 rozhodol tak, že:

„I. Rozsudok Okresného Malacky zo 6. decembra 2019, č. k. 31C/180/2017-362, vo výroku I. a II. p o t v r d z u j e .

II. Rozsudok Okresného Malacky zo 6. decembra 2019, č. k. 31C/180/2017-362, vo výroku III. m e n í tak, že žalobcom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.

III. Žalobcom v 1. a 2. rade spoločne a nerozdielne priznáva voči žalovanej nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %, o ktorých výške rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí.“

2.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí dôvodil, že súd prvej inštancie sa v prvom rade náležite vysporiadal s absenciou vôle žalobcov previesť na žalovanú vlastníctvo sporných nehnuteľností, nachádzajúcich sa v katastrálnom území X. H. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobcovia nemali v úmysle previesť vlastníctvo sporných nehnuteľností a nepodpísali kúpnu zmluvu, predmetom ktorej by boli sporné nehnuteľnosti v katastrálnom území X. H. Na strane žalobcov tak absentovala vôľa, čo má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Absentoval aj podpis žalobcov na kúpnej zmluve, predmetom ktorej by boli sporné nehnuteľnosti, čo má rovnako za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu (§ 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka). Závery súdu prvej inštancie preto považuje odvolací súd za správne a odvoláciu námietku žalovanej za nedôvodnú.

2.2. Odvolací súd poukazuje na to, že súd prvej inštancie v bode 80. odôvodnenia rozhodnutia podrobne zdôvodnil, prečo žalovanou navrhnuté dokazovanie nevykonala (§ 220 ods. 2 CSP), s ktorým zdôvodnením sa odvolací súd stotožňuje. Súd uviedol, že pripojenie katastrálneho spisu považoval za nadbytočné, keďže kópie kúpnej zmluvy doložili do spisu žalobcovia ako aj žalovaná, uvedená kúpna zmluva bola aj súčasťou znaleckého posudku ČEZ: PEZ-KEU-BA-EXP-2017/1248, (pri ktorého vypracovaní mal znalec k dispozícii originál kúpnej zmluvy zabezpečený z Okresného úradu Malacky, katastrálny odbor), pričom súd prvej inštancie konštatoval, že obsah kúpnych zmlúv bol zhodný. Súd nepovažoval za dôvodný výsluch pracovníčky Okresného úradu Malacky, katastrálny odbor, keďže až v rámci znaleckého skúmania, znaleckými metódami za použitia mikroskopu s priestorovým obrazom a komparačných metód skúmania, za použitia rôznych zdrojov žiarenia, bola posúdená možnosť manipulovania s kúpnu zmluvou a splnomocnením. Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že podľa § 185 ods. 1 CSP súd rozhodne, ktoré z navrhnutých dôkazov vykoná, výber dôkazov, ktoré sa budú v rámci dokazovania vykonávať, je tak výlučne na ňom. Odvolací súd ďalej uviedol, že kópiu časti knihy s osvedčovanými podpismi žalobcov pod poradovými číslami XXX až XXX doložili do spisu žalobcovia, uvedená kópia pochádzala z vyšetrovacieho spisu a bola opatrená pečiatkou mesta Malacky, potvrdzujúcou, že súhlasí s originálom. Súd si zároveň sám vyžiadal kópiu časti knihy s osvedčovanými podpismi žalobcov z mesta Malacky. Všetky záznamy v osvedčovacej knihe ako aj postup pri osvedčovaní podpisov vysvetlila vo svojej výpovedi svedkyňa L. X. A., ktorá okrem iného uviedla, že

strany sporu nepozná, pri osvedčovaní podpisov postupovala štandardným spôsobom a zapísala údaje, ktoré zistila z predložených zmlúv. Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že tvrdenia žalovanej o možných dodatočných záznamoch sú fiktívne a ničím nepodložené.

2.3. Pokiaľ ide o možnosť vykonať dokazovanie odpisom listiny, resp. jej fotokópiu, poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4MCdo/9/2005, podľa ktorého pre spôsobilosť listiny byť dôkazným prostriedkom nie je rozhodujúce, či ide o originál listiny alebo jej odpis, alebo fotokópiu. Aj fotokópia listiny je spôsobilá byť vykonaná ako dôkaz zákonom predpokladaným spôsobom. Odvolací súd uvádza, že totožné závery vyplývajú aj z rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7Cdo/16/2013, (na ktoré rozhodnutie poukázala aj strana žalobcov). Odvolací súd poukazuje na to, že žalovaná na pojednávaní dňa 11. 10. 2019 uviedla, že by chcela zapožičať matričnú knihu, aby zvažila znalecké dokazovanie znalca z oblasti grafická diagnostika. Neuvedla však, aké skutočnosti majú byť znaleckým dokazovaním preukázané. Súd prvej inštancie sa v odôvodnení rozhodnutia (bod 73. a 74.) vysporiadal aj s vyššie uvedeným návrhom žalovanej, posúdil ho ako nadbytočný.

2.3. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie postupoval v súlade s § 99 CSP, podľa ktorého súd v zápisnici uvedie podstatný obsah prednesov. Odvolací súd poukazuje na to, že ak žalovaná mala námietky k obsahu protokolácie výpovedí žalobcov, resp. svedkov, mala možnosť túto skutočnosť namietat počas pojednávania (bola v konaní zastúpená advokátkou), čo však v priebehu konania, ako vyplýva zo zápisníc z pojednávania, neurobila. Odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie v konaní postupoval tak, že predovšetkým zisťoval vôľu žalobcov uzatvoriť kúpnu zmluvu, predmetom ktorej by boli nehnuteľnosti v ich spoluvlastníctve v katastrálnom území X. a následne ďalším dokazovaním a jeho vyhodnotením dospel k záveru o absolútnej neplatnosti kúpnej zmluvy, na základe ktorej bol povolený vklad vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam na žalovanú.

2.4. Odvolateľka podala odvolanie aj proti výroku rozsudku súdu prvej inštancie o náhrade trov konania. Odvolací súd výrok rozsudku, ktorým súd prvej inštancie priznal žalobcom náhradu trov konania v rozsahu 100 % zmenil tak, že žalobcom 1/ a 2/ spoločne a nerozdielne priznal voči žalovanej nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Súd prvej inštancie nepostupoval dôsledne podľa právnej úpravy obsiahnutej v ustanovení § 262 ods. 1 CSP. Podľa uvedeného ustanovenia súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí, rozhodne najprv o nároku na náhradu trov konania a až po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, rozhodne o výške náhrady trov konania (§ 262 ods. 2 CSP). Výrok rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým tento priznal žalobcom náhradu trov konania v rozsahu 100 % tak nebol v súlade s uvedenou právnou úpravou, zároveň nerešpektoval postavenie žalobcov v spore ako nerozlučných spoločníkov podľa § 77 CSP [spoluvlastníci ideálnych podielov; z právnych úkonov týkajúcich sa spoločnej veci sú oprávnení a povinní spoločne a nerozdielne (§ 139 ods. 1 Občianskeho zákonníka)]. Žalobcovia boli v konaní pred súdom prvej inštancie úspešní v celom rozsahu, preto odvolací súd zmenil rozhodnutie súdu prvej inštancie a žalobcom v súlade s § 255 ods. 1 CSP priznal spoločne a nerozdielne nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %.

2.5. O náhrade trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, § 255 ods. 1, v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Žalobcovia mali v odvolacom konaní plný úspech, preto majú spoločne a nerozdielne aj nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. V zmysle § 262 ods. 2 CSP o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

3. Následne súd prvej inštancie uznesením z 05. decembra 2023 č. k. 31C/180/2017-611 rozhodol, že súd pokračuje v konaní vedenom na Okresnom súde Malacky pod sp. zn. 31C/180/2017 s dedičmi žalobkyne 2/, a to so žalobcom 1/ a žalobcami 3/, 4/, 5/, nakoľko súd lustráciou v Registri obyvateľov zistil, že žalobkyňa 2/ počas konania (dňa XX. XX. XXXX) zomrela.

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná (ďalej aj „dovolateľka“), jeho prípustnosť odôvodnila § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

4.1. Dovolateľka je názoru, že žalobcovia ničím v konaní nepreukázali, k čomu v skutočnosti ich vôľa smerovala, teda aký právny úkon sa v skutočnosti podpisovali. Samotné tvrdenia žalobcov smerujúce k tomu, že mali za to, že podpisujú kúpnu zmluvu na prevod inej nehnuteľnosti, ako sa v skutočnosti podpísala, nepostačujú na ustálenie skutkového stavu veci a následne aj pre právne posúdenie veci. Ani

jeden z účastníkov konania sa nedomáhal v konaní neplatnosti zmluvy o budúcej zmluve. Tak si žalobcovia museli byť vedomí toho, že ak prevzali peniaze titulom kúpnej ceny, a to vopred, aké právne následky to bude v budúcnosti pre nich mať. Zmluvu o budúcej zmluve založila do súdneho spisu žalovaná. Žalovaná teda jasne preukázala o prevod akých nehnuteľností sa v skutočnosti malo jednať.

4.2. Taktiež podľa dovolateľky matričný záznam je zmätočný v jeho kópii, pričom nie je vylúčené, že tento záznam bol robený dodatočne. Na žalobcov nebol vyvíjaný žiaden nátlak, neboli v žiadnej tiesni, na matrike boli dobrovoľne, mali možnosť čítať čo podpisujú, pričom ak by aj malo dôjsť k omylu v predmete plnenia, to by muselo byť riadne preukázané. V katastrálnom konaní sa nezaujímal o prevod, o ktorom tvrdia že mali vykonať. Žalovaná má za to, že žalobcovia nepreukázali, len tvrdili, že nechceli previesť na žalovanú nehnuteľnosti v X.. Nepreukázali ani to, čo v skutočnosti podpisovali na matrike v Malackách. Okolnosť, že žalobcovia následne začali svoj prejav vôle interpretovať inak, nemôže mať na predtým urobený prejav vôle vplyv.

4.3. Bolo úlohou Krajského súdu v Bratislave zopakovať dokazovanie a doplniť ho v zmysle procesných návrhov žalovanej a jej odvolania. Nedá sa skutkový stav ustáliť iba z tvrdení žalobcov, najmä v tom prípade, ak z ich strany neboli predložené žiadne relevantné dôkazy, ktoré by potvrdili ich tvrdenia. Svedectvo ich dcéry je účelovým svedectvom, v konečnom dôsledku, tá pri podpisovaní zmluvy na predaj nehnuteľností v X. na matrike v Malackách nebola, tak nevie potvrdiť, čo bolo skutočnou vôľou žalobcov v čase, keď sa podpisovala kúpna zmluva. Z rozhodnutia odvolacieho súdu musí byť dostatočne zrejmé, z akého právneho dôvodu má neplatnosť právneho úkonu vyplývať, či porušenie právnej normy vedie k neplatnosti právneho úkonu, alebo k inému právnemu následku a aké zistenia preukazujú naplnenie právnej normy, z ktorej má vyplývať neplatnosť právneho úkonu. Originál kúpnej zmluvy, ktorou disponuje žalovaná neskúmal nikto, tiež žiaden zo súdov nebral v úvahu existenciu zmluvy o budúcej zmluve, ktorá je stále platnou zmluvou. Žalovaná nesúhlasí ani s priznanými trovami konania, ktoré súd priznal žalobcov v 100 % rozsahu.

4.4. Dovolaťka navrhuje, aby dovolací súd zrušil napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozhodnutie okresného súdu a tiež, aby zrušil aj rozhodnutie okresného súdu, ktorým rozhodoval v merite veci a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

5. Žalobca 1/ vo svojom vyjadrení k dovolaniu uviedol, že tak okresný súd ako i krajský súd rozhodli v úplnom súlade so zákonom a s vykonaným dokazovaním, pričom podané dovolanie s údajnými dovolacími dôvodmi žalovanej považuje za nedôvodné, ako i za nedostatočne zdôvodnené. Už súd prvej inštancie dokazovaním potvrdil absenciu vôle žalobcov previesť na žalovanú nehnuteľnosti v X. H., a to hneď niekoľkými dôkazmi: zhodná výpoveď žalobcov a ich dcéry X. V., výpoveďou svedka R. J., ktorý potvrdil, že žalobcovia nevedeli, že už nie sú vlastníckymi nehnuteľnosťami, ako aj výpoveďou pracovníčky matričného úradu Malacky L. X. A., ako i listinným dôkazom - overenou kópiou osvedčovacej knihy. Súdtaktiež prihliadol na závery znaleckého posudku vyhotoveného v trestnom konaní Kriminalistickým a expertíznym ústavom dňa 17. 04. 2018, na základe ktorého zistil, že 2 exempláre kúpnej zmluvy získané z katastrálneho odboru boli pôvodne súčasťou iných listín a manipulovalo sa nimi. Na základe všetkých uvedených dôkazov, s ktorými sa súd riadne vysporiadal došiel k záveru, že žalobcovia nemali v úmysle previesť nehnuteľnosti v X. H. na žalovanú, pričom s uvedenými závermi sa stotožnil aj odvolací súd. Ďalej pre tento spor bolo podstatné predbežné právne posúdenie platnosti samotnej kúpnej zmluvy, ktorou malo byť vlastníctvo prevedené a nie zmluvy o budúcej kúpnej zmluve, pričom navyše v priebehu dokazovania ani sama žalovaná hodnoverným spôsobom nepreukázala uzatvorenie zmluvy o budúcej zmluve, resp. ani nevysvetlila časový rozostup medzi uzatvorením budúcej zmluvy a samotnej kúpnej zmluvy. Žalovaná ďalej namieta autentickosť záznamu v matrike, nakoľko podľa nej bol dopisovaný dodatočne. Žalobca 1/ má za to, že všetky záznamy v osvedčovacej knihe, ako aj postup pri osvedčovaní podpisov vysvetlila vo svojej výpovedi svedkyňa L. X. A., ktorá okrem iného uviedla, že strany sporu nepoznajú, pri osvedčovaní podpisov postupovala štandardným spôsobom a zapísala údaje, ktoré zistila z predložených zmlúv. V odôvodnení napadnutého rozsudku odvolací neopomenul žiadny z odvolacích dôvodov, všetky riadne preskúmal, detailne sa k nim vyjadril a tým sa zákonným spôsobom vysporiadal s podaným odvolaním zo strany žalovanej. Žalobca 1/ navrhuje, aby dovolací súd podané dovolanie žalovanej odmietol. V prípade, že dovolanie dovolací súd neodmietne, navrhuje, aby dovolanie zamietol ako nedôvodné.

6. Najvyšší súd ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

7. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

8. Dovolací súd je dovolacími dôvodmi viazaný (§ 440 CSP). Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť, z čoho konkrétne vyvodzuje prípustnosť dovolania a v spojitosti s tým označiť v dovolaní náležitým spôsobom tiež dovolací dôvod. V dôsledku spomenutej viazanosti neskúma dovolací súd správnosť napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP). Hlavnými znakmi charakterizujúcimi procesnú vadu uvedenú v § 420 písm. f) CSP sú zásah súdu do práva na spravodlivý proces a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia v takej miere (intenzite), v dôsledku ktorej došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.1. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nezávislom a nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; jeho integrálnou súčasťou je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti jeho strán, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na predvídateľnosť rozhodnutia a na jeho riadne odôvodnenie, zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

9.2. Porušením práva na spravodlivý proces v zmysle uvedeného ustanovenia zákona treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva.

10. Dovolateľka namietala nedostatočné zistenie skutkového stavu veci, ako aj nesprávne vyhodnotenie dôkazov. Najmä poukazovala na to, že žalobcovia ničím v konaní nepreukázali, k čomu v skutočnosti ich vôľa smerovala, teda aký právny úkon sa v skutočnosti podpisovali; že žalovaná jasne preukázala o prevod akých nehnuteľností sa v skutočnosti malo jednať; že matričný záznam je zmätočný v jeho kópií, pričom nie je vylúčené, že tento záznam bol robený dodatočne; že žalobcovia nepreukázali, len tvrdili, že nechceli previesť na žalovanú nehnuteľnosti v X. H.; tiež tvrdila, že svedectvo ich dcéry je účelovým svedectvom; ako aj namietala, že originál kúpnej zmluvy, ktorou disponuje žalovaná neskúmal nikto a žiaden zo súdov nebral v úvahu existenciu zmluvy o budúcej zmluve.

11. Dovolací súd nie je oprávnený prehodnocovať skutkové závery odvolacieho súdu, lebo je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

12. Dovolací súd k tejto námietke dovolateľky uvádza, že dokazovaním je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky, potrebné na rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd v občianskom súdnom konaní nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať

všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu, a nie účastníkov konania (viď tiež uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 1Cdo/99/2011, 2Cdo/141/2012, 3Cdo/2012/2012, 4Cdo/125/2012, 5Cdo/251/2012, 6Cdo/36/2011 a 7Cdo/34/2011). Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykonal iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení účastníka konania (viď R 125/1999). V takom prípade môžu byť síce nedostatočne zistené rozhodujúce skutkové okolnosti (čo v konečnom dôsledku môže viesť dokonca až k vydaniu nesprávneho rozhodnutia), táto nesprávnosť ale v zmysle už dávnejšej judikatúry najvyššieho súdu nezakladá vadu zmätočnosti (k tomu viď R 37/1993 a rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/219/2013, 3Cdo/888/2015, 4Cdo/34/2011, 5Cdo/149/2010, 6Cdo/134/2010, 6Cdo/60/2012, 7Cdo/86/2012 a 7Cdo/36/2011).

13. Ani nesprávne vyhodnotenie dôkazov, ktoré dovolateľka naznačuje v dovolaní, nie je v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Súdna prax sa ustálila na názore, že ak súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, táto skutočnosť ale sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania (viď R 42/1993, ale aj rozhodnutia sp. zn. 1Cdo/85/2010, 1Cdo/18/2011, 3Cdo/268/2012, 4Cdo/314/2012, 5Cdo/275/2013, 6Cdo/104/2010, 7Cdo/248/2012).

14. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu ani v zmysle novej právnej úpravy civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu (viď rozhodnutia sp. zn. 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2017, 8Cdo/187/2017). Súlad tohto právneho názoru s Ústavou Slovenskej republiky posudzoval ústavný súd napríklad v uznesení sp. zn. II. ÚS 465/2017, nedospel však k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti.

15. Konanie odvolacieho súdu v prejednávanej veci však takéto vady nevykazuje. Prvoinštančné a odvolacie konanie tvoria z hľadiska jeho predmetu jeden celok (m. m. IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09). Podľa názoru dovolacieho súdu odôvodnenie rozsudku odvolacieho súdu v spojení s odôvodnením rozsudku súdu prvej inštancie spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 393 ods. 2 CSP a § 220 ods. 2 CSP. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu ako aj z rozhodnutia súdu prvej inštancie vyplýva, z ktorých dôkazov vychádzali a ako ich vyhodnotili, pričom podľa názoru dovolacieho súdu zistené skutkové závery odvolacieho súdu nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý (riadny) proces.

15.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí v bode 12. sa dostatočným a relevantným spôsobom vysporiadal s vyhodnotením dokazovania ohľadom absencie vôle žalobcov. Na základe tam uvedených dôkazov dospel súd prvej inštancie zhodne s odvolacím súdom k záveru, že žalobcovia nemali v úmysle previesť vlastníctvo sporných nehnuteľností a nepodpisali kúpnu zmluvu, predmetom ktorej by boli sporné nehnuteľnosti v katastrálnom území X. H. Na strane žalobcov tak absentovala vôľa, čo má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu (§ 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Absentoval aj podpis žalobcov na kúpnej zmluve, predmetom ktorej by boli sporné nehnuteľnosti, čo má rovnako za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu (§ 40 ods. 3 Občianskeho zákonníka).

15.2. Taktiež odvolací súd vyhodnotil v bode 13. svojho rozhodnutia, že „... ani samotná žalovaná v priebehu konania hodnoverným spôsobom nevysvetlila časový odstup medzi uzatvorením zmluvy o budúcej zmluve dňa 5. 11. 2012 a kúpnej zmluvy dňa 2. 3. 2017 a jeho dôvod. Vzhľadom na to, že pre určenie vlastníckeho práva k sporným nehnuteľnostiam je podstatná otázka platnosti kúpnej zmluvy z 2. 3. 2017, je námietka žalovanej o platnosti zmluvy o budúcej zmluve právne irelevantná.“

15.3. Odvolací súd tiež vyhodnotil, že pripojenie katastrálneho spisu považoval za nadbytočné, keďže kópie kúpnej zmluvy doložili do spisu žalobcovia ako aj žalovaná, uvedená kúpna zmluva bola aj súčasťou znaleckého posudku ČEZ: PEZ-KEU-BA-EXP-2017/1248, (pri ktorého vypracovaní mal znalec k dispozícii originál kúpnej zmluvy zabezpečený z Okresného úradu Malacky, katastrálny odbor), pričom súd prvej inštancie konštatoval, že obsah kúpnych zmlúv bol zhodný.

15.4. Odvolací súd sa vysporiadal aj s námietkou dovolateľky ohľadom autenticity záznamu v matrike,

nakolko podľa nej bol dopisovaný dodatočne. Odvolací súd v bode 15. svojho rozhodnutia dôvodil, že „Kópiu časti knihy s osvedčovanými podpismi žalobcov pod poradovými číslami T. až T. doložili do spisu žalobcovia, uvedená kópia pochádzala z vyšetrovacieho spisu a bola opatrená pečiatkou mesta Malacky, potvrdzujúcou, že súhlasí s originálom (č. l. 141 spisu). Súd si zároveň sám vyžiadal kópiu časti knihy s osvedčovanými podpismi žalobcov z mesta Malacky (č. l. 289 spisu). Všetky záznamy v osvedčovacej knihe ako aj postup pri osvedčovaní podpisov vysvetlila vo svojej výpovedi svedkyňa L. X. A. (č. l. 299 p. v. až 302 spisu), ktorá okrem iného uviedla, že strany sporu nepozná, pri osvedčovaní podpisov postupovala štandardným spôsobom a zapisala údaje, ktoré zistila z predložených zmlúv. Odvolací súd zároveň poukazuje na to, že tvrdenia žalovanej o možných dodatočných záznamoch sú fiktívne a ničím nepodložené.“.

16. Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva a dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižšej inštancie. To, akým spôsobom súd vykonáva a vyhodnocuje jednotlivé dôkazy, na ktoré prihliadne a v akej miere, je vždy vecou konajúceho súdu. Dovoláním sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie, ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolateľkou tvrdené nesprávne hodnotenie dôkazov nie je preto spôsobilé založiť bez ďalšieho zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

17. To, že dovolateľka so skutkovými závermi vyjadrenými v odôvodnení rozhodnutia odvolacieho súdu nesúhlasila a nestotožnila sa s nimi, nemôže samo osebe viesť k založeniu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP, pretože do práva na spravodlivý proces nepatrí právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 98/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

18. Dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu podrobne uvádza skutkový stav, ktorý považoval za rozhodujúci, stanoviská účastníkov konania k prerokovanej veci, výsledky vykonaného dokazovania, obsah odvolania i právne predpisy, z ktorých vyvodil svoje právne názory vysvetlené v odôvodnení, teda takýto postup je v súlade s § 220 ods. 2 CSP.

19. Na základe vyššie uvedeného možno uzavrieť, že odvolací súd v konaní nepostupoval spôsobom, ktorý by bol v rozpore s kogentnými procesnými ustanoveniami, a ktorým by došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolací súd dospel k záveru, že dovolateľka neopodstatnene namietala nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalovanej ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

20. Dovolateľka vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania aj z ust. § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

21. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

21.1. Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu právnu normu. Nesprávne právne posúdenie je chybnou aplikáciou práva na zistený skutkový stav; dochádza k nej vtedy, ak súd nepoužil správny (náležitý) právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval, alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery.

22. V zmysle § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od

vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

23. Pre všetky tri procesné situácie, v ktorých § 421 ods. 1 CSP pripúšťa dovolanie, má mimoriadny význam obsah pojmu „právna otázka“, a to, ako dovolateľ túto otázku zadefinuje a špecifikuje v dovolaní. Otázkou relevantnou z hľadiska § 421 ods. 1 CSP môže byť len otázka právna, nie skutková otázka. Zo zákonodarcom zvolenej formulácie tohto ustanovenia vyplýva, že môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine, ako aj o otázku procesnoprávnu, ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení. V prípade dovolania podaného v zmysle tohto ustanovenia je procesnou povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, o ktorú z možností uvedených v § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP ide, teda z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania (porovnaj napríklad 1Cdo/126/2017, 1Cdo/206/2017, 1Cdo/208/2016, 2Cdo/203/2016, 3Cdo/235/2016, 3Cdo/132/2017, 4Cdo/14/2017, 4Cdo/89/2017, 4Cdo/207/2017, 7Cdo/20/2017, 8Cdo/186/2016, 8Cdo/78/2017, 8Cdo/221/2017).

24. Pokiaľ procesná strana v dovolaní, prípustnosť ktorého vyvodzuje z § 421 ods. 1 CSP, nevymedzí právnu otázku, ktorá v dovolacom konaní ešte nebola vyriešená, dovolací súd nemôže svoje rozhodnutie založiť na predpokladoch alebo domnienkach, ktorú otázku, a ktoré rozhodnutia mal dovolateľ na mysli. V opačnom prípade by jeho rozhodnutie mohlo byť neefektívne a nedosahujúce zákonom predpokladaný cieľ. V prípade absencie vymedzenia právnej otázky a nekonkretizovania podstaty právnej otázky, nemôže najvyšší súd pristúpiť ani k posudzovaniu všetkých procesnoprávných a hmotnoprávných otázok, ktoré pred ním riešili prvoinštančný a odvolací súd. V opačnom prípade by uskutočnil procesne neprípustný svojvoľný dovolací prieskum priechiaci sa nielen, vo všeobecnosti, novej koncepcii právnej úpravy dovolania a dovolacieho konania zvolenej v CSP, ale konkrétne aj cieľu sledovanému ustanovením § 421 ods. 1 CSP (porovnaj 3Cdo/6/2017).

25. Nevyhnutným predpokladom, aby dovolací súd mohol posúdiť prípustnosť dovolania v zmysle § 421 ods. 1 CSP, je konkrétne označenie právnej otázky, ktorú podľa dovolateľa odvolací súd riešil nesprávne. Najvyšší súd uvádza tiež to, že pokiaľ dovolateľ namieta nesprávnosť alebo nepodloženosť niektorých skutkových záverov súdov, neprípustne tým predkladá na dovolací prieskum skutkové, nie právne otázky. Dovolací súd je pritom viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

26. Otázkou relevantnou podľa § 421 ods. 1 písm. a), b) a c) CSP môže byť len otázka právna (nie skutková otázka). Môže ísť tak o otázku hmotnoprávnu, (ktorá sa odvíja od interpretácie napríklad Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, Zákonníka práce, Zákona o rodine), ako aj o otázku procesnoprávnu, (ktorej riešenie záviselo na aplikácii a interpretácii procesných ustanovení). Otázkou relevantnou podľa tohto ustanovenia môže byť len právna otázka, na ktorej spočívalo rozhodnutie odvolacieho súdu. Otázky síce riešené súdmi v priebehu konania, avšak netvoriace základ ich rozhodnutí, nemajú relevanciu v zmysle tohto ustanovenia. Predmetná otázka musí byť zároveň procesnou stranou nastolená v dovolaní. Právne otázky, dovolateľom v dovolaní nenastolené a nepomenované, nemajú relevanciu z hľadiska prípustnosti dovolania podľa tohto ustanovenia.

27. Dovolací súd poukazuje aj na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej aj len ústavný súd) zo 14. apríla 2022 sp. zn. I. ÚS 215/2022-15, ktorý uviedol, že :... „k odmietnutiu dovolania pre nesplnenie náležitostí zadefinovania dôvodu prípustnosti mimoriadneho opravného prostriedku, ústavný súd považuje za potrebné dodať, že aj keď jeho súčasná judikatúra uprednostňuje materiálny prístup k vymedzeniu dovolacích dôvodov zo strany najvyššieho súdu (I. ÚS 336/2019, IV. ÚS 479/2021), dovolací súd si bez náležitého vymedzenia právnej otázky dovolateľom nemôže túto otázku vyabstrahovať z dovolania sám (II. ÚS 291/2021). Ústavne konformné riešenie vyžaduje, „aby právna otázka z dovolania jasne vyčnievala a takisto, aby z dovolania vyčnievalo aj právne posúdenie veci, ktoré pokladá dovolateľ za nesprávne s uvedením toho, v čom má spočívať táto nesprávnosť...“ Sťažovateľ,

resp. jeho advokát „preto musí pripraviť jasné, vecné a zmysluplné vymedzenie namietaného nesprávneho právneho posúdenia spornej právnej otázky.“ (I. ÚS 115/2020)".

28. Vo svetle horeuvedeného pristúpil dovolací súd k preskúmaniu prípustnosti podaného dovolania z hľadiska jeho obsahu, vymedzeného dovolateľkou.

29. Pri posudzovaní podaného dovolania podľa obsahu (§ 124 ods. 1 CSP) je zrejmé, že dovolateľka napáda správnosť skutkových záverov súdov.

30. Dovolací súd zdôrazňuje, že v dovolaní nastolené námietky, ktoré majú skutkovú (nie právnu) povahu, nemôžu byť relevantné z hľadiska § 421 ods. 1 CSP a nemôžu viesť k založeniu prípustnosti dovolania žalovanej v zmysle tohto ustanovenia.

30.1. Riešenie skutkovej otázky (quaestio facti) je v civilnom sporovom konaní spojené s obstarávaním skutkových poznatkov súdu v procese dokazovania. Pri jej riešení sa súd zameriava na skutkové okolnosti významné napríklad z hľadiska toho, čo a kedy sa stalo alebo malo stať, čo (ne)urobil žalobca alebo žalovaný, čo (ne)bolo dohodnuté, či a aké skutočnosti nastali po konaní (opomenutí konania) niektorej fyzickej alebo právnickej osoby, čo obsahuje určitá listina, čo vypovedal svedok, čo uviedol znalec. S istým zjednodušením možno konštatovať, že otázkou skutkovou (faktickou) je pravdivosť či nepravdivosť skutkových tvrdení procesných strán. Na rozdiel od toho riešenie právnej otázky (quaestio iuris) prebieha v procese právneho posudzovania veci, pri ktorom súd uvažuje o určitej právnej norme, zamýšľa sa nad možnosťou (potrebou) jej aplikácie, skúma jej obsah, zmysel a účel, normu interpretuje a na podklade svojich skutkových zistení (to znamená až po vyriešení skutkových otázok) prijíma právne závery o existencii alebo neexistencii dôvodu pre aplikovanie predmetnej právnej normy na posudzovaný prípad (3Cdo/218/2017, 3Cdo/150/2017, 4Cdo/7/2018, 4Cdo/32/2018, 7Cdo/99/2018).

31. Dovolací súd zastáva názor, že vyhodnotenie skutkového stavu, či sa súdy vysporiadali s absenciou vôle žalobcov previesť na žalovanú vlastníctvo sporných nehnuteľností nachádzajúcich sa v katastrálnom území X. je otázkou skutkovou a jej riešenie jednoznačne vychádza zo skutkových zistení zodpovedajúcich tomu-ktorému prípadu. Zodpovedanie predmetnej otázky je výsledkom vykonaného dokazovania v danom spore. Tým, že dovolateľka sa nestotožňuje so závermi odvolacieho súdu v podstate spochybňuje jeho skutkové závery.

31.1. Uvedené odôvodnenie dovolania podaného z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a samotná polemika dovolateľky s rozhodnutím odvolacieho súdu však nepredstavuje vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 CSP v spojení s § 432 ods. 2 CSP. K tomu dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že právnym posúdením veci je aplikácia práva na zistený skutkový stav. Je to činnosť súdu spočívajúca v podradení zisteného skutkového stavu pod príslušnú právnu normu, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri právnom posúdení veci však rieši právne otázky, nie skutkové, preto nemožno dovolanie podané pre nesprávne právne posúdenie veci odôvodniť spochybnením skutkových záverov odvolacieho súdu, ktorých riešenie predchádzalo riešeniu právnych otázok. Námietky dovolateľky týkajúce sa spochybňovania skutkových zistení a skutkových záverov považuje dovolací súd za neopodstatnené. Navyše, úlohou odvolacieho súdu v rámci dovolacieho konania nie je riešenie skutkových otázok, pretože dovolací súd je viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP).

32. Dovolateľka, ako už bolo uvedené vyššie, konkrétne nevymedzila právnu otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu, a ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená, nakoľko išlo o otázky skutkové. Takéto otázky nemôžu byť relevantné ani z hľadiska § 421 ods. 1 CSP a nemôžu viesť k založeniu prípustnosti dovolania žalovanej v zmysle tohto ustanovenia.

33. Dovolací súd preto konštatuje, že prípustnosť dovolania uplatneného dovolateľkou podľa ustanovenia § 421 ods. 1 CSP nie je daná. Preto dovolací súd dovolanie žalovanej v danej časti odmietol v zmysle § 447 písm. f) CSP.

34. Z vyššie uvedených dôvodov dovolací súd preto uzatvára, že dovolateľkou námietky nepredstavujú

vymedzenie právnej otázky tak, ako to predpokladá § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Rovnako dovolateľka neopodstatnene namieta nesprávny procesný postup odvolacieho súdu, ktorý mal znemožniť uskutočňovanie jej procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 písm. f) CSP). Dovolací súd preto dovolanie žalovanej ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) a f) CSP.

35. Najvyšší súd rozhodnutie o trovách dovolacieho konania neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

36. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.